

Les Manuscrits du Moyen-Orient. Essais de codiologie et de paléographie. Actes du Colloque d'Istanbul, İstanbul, Paris 1989, 140 sayfa ve ek tablolar. Éditées par François Déroche İstanbul'daki Fransız Anadolu Araştırmaları (Institut Français d'Études Anatoliennes d'Istanbul) Merkezinin Varia Turcica serisinin 8. cildir.

İstanbul'da faaliyetlerini altmış yıldan beri sürdüren Fransız Enstitüsü, kitaba duyulan saygının bir merkezini daha yaratmış ve 1986 yılı içinde iki toplantının yapılmasını sağlamıştı. Uluslararası kitapseverler derneğinin toplantısı vesilesiyle (Eylül ayının son haftası zarfında yapılmıştı), bir de kütüphaneler ve yazmalar kılavuzu yayınlayan Enstitü, yazmalar üzerinde ayrı bir cilt hazırlanmasına yol açtı. Bir süre Enstitüde kalıp İstanbul'daki yazmalar üzerinde de araştırmalar yapan François Déroche tarafından düzenlenerek bilim dünyasına sunulan bu eser, kişilerin olduğu kadar, değerli yazmaları ile dünyada tanınmış olan Fransız kültürünün de bir uzantısıdır. Ülkesinin muhtelif kitaplıklarında zengin Şark yazmaları barındıran Fransa, bunların sık sık kataloğunu hazırlar ve hatta içerikleri hakkında da yeni araştırmaların yapılmasını sağlar.

Elimizdeki eser yirmi tane tebliğ metni içerir. Şark yazmalarının özelliğinden dolayı nasıl bir metot içinde kataloglanacağı üzerinde duranlar kadar her bir ihtisas erbabı da kendi konusu üzerinde durmuştur. İlk zikredeceğim, eserin derleyicisi F.Déroche tarafından, Kur'an yazmaları üzerindeki çalışmasıdır. "A propos d'une série de manuscrits coraniques anciens" s. 101-111. İstanbul'da bulunduğu sıralarda ilerlettiği çalışmalara göre, eski metinlerdeki sınırlandırma üzerinde duruyor. Ülkesinde başlayan bir grup çalışmasına da değinen bu tebliğ metot açısından en kıymetli araştırmadır.

Türk yazmaları üzerinde duran tebliğler de şunlardır: Annie Berthier "Contribution a l'histoire des fonds de manuscrits orientaux des bibliothèques européennes: Le fonds turcs de la Bibliothèque Nationale de Paris," s.17-22. Burada bulunan yazmaların E.Bloch tarafından yapılan kataloguna yeni bir ek hazırlayan araştırmacı, bu derlemenin meydana gelişi ve özellikleri üzerinde durmaktadır. Üç adet tablo içinde yazmaların gelişi kaynağı incelenmektedir. İçeriklerini tanıtan bir katalogu ise sabırsızlıkla beklemekteyiz.

Aldo Gallotta, "Sur le problème de datation des manuscrits turcs", s. 31-34. İtalya'da yapılan katalog çalışmalarının bir dökümünü veren araştırmacı, karşılaştığı bir takım yazmalardaki ebced hesabı ile eserin yazılışının tarihlenmesi ve ayrıca yazı özelliklerinin belirlenmesi üzerinde durmaktadır. Torino kitaplığındaki Türkçe yazmaların katalogunu hazırlayan bu çalışması metot açısından en başta gelenlerdir.

Diğer araştırmalar Arap ve Fars yazmalarına göre kendi alanlarındaki konulara açıklık getirmektedir.

Her iki eseri de gayet güzel bir basım ile araştırmacı ve kitapseverlere sunan Enstitü'nün bu çalışmalarının ileriki yıllarda bir kaynak görevi kazanacağını tahmin etmek hiç de zor değildir.

PROF.DR. MAHMUT H. ŞAKIROĞLU

